

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Economische Zaken en Klimaat
Mevrouw mr. drs. M. Adriaansens
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 21 april 2022

betreft Voorstel voor een verordening tot oprichting van een Sociaal Klimaatfonds

ons kenmerk 171142U

Geachte mevrouw Adriaansens,

De leden van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorstel van de Europese Commissie voor een verordening tot oprichting van een Sociaal Klimaatfonds¹ en het bijbehorende BNC-fiche. De leden van de fracties van de **VVD** en **ChristenUnie** hebben naar aanleiding hiervan enkele vragen en opmerkingen. De leden van de **Fractie-Nanninga** en van de **Fractie-Otten** sluiten zich bij de vragen van de leden van de VVD-fractie aan.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van VVD

De Europese Commissie wenst een Sociaal Klimaatfonds op te richten om onder andere de stijging van consumentenprijzen voor minder draagkrachtige groepen te compenseren via directe tijdelijke inkomenssteun. Bent u het met de leden van de VVD-fractie eens dat het Fit for 55-pakket zich dient te richten op de noodzakelijke reductie van de CO²-uitstoot met ten minste 55% in 2030? Het oprichten van wederom een herverdelingsfonds tussen lidstaten brengt deze doelstelling niet naderbij. Bent u het met deze leden eens dat inkomensbeleid en het verstrekken van inkomenssteun ter compensatie voor gestegen prijzen een nationale aangelegenheid is? Wat is de toegevoegde waarde in uw visie van een communautaire regeling op dit terrein anders dan het rondpompen van geld en het herverdelen van middelen tussen lidstaten?

De sociale zekerheidssystemen in de lidstaten zijn te divers om daar uniform beleid op van toepassing te laten zijn, zo stellen de leden van de fractie van de VVD. De Europese Unie kent vele instrumenten waarmee de geformuleerde beleidsdoelstellingen kunnen worden bediend. Bent u bereid te bepleiten om andere instrumenten in te zetten, zoals het sociaal fonds, waardoor de oprichting van een sociaal klimaatfonds achterwege kan blijven?

¹ COM(2021)568.

datum 21 april 2022

ons kenmerk 171142U

blad 2

Enkele lidstaten hebben het voorstel beschouwd in het licht van de subsidiariteitstoets en evenals de Nederlandse regering heeft vragen gesteld bij de rechtsgrondslag. Zijn beide aspecten aan de orde geweest tijdens de onderhandelingen en wat is daarbij de stand van zaken? De Europese Commissie stelt dat het voorstel te rechtvaardigen is omdat de voorstellen in het Fit for 55-pakket grensoverschrijdende effecten kunnen hebben. De leden van de VVD-fractie vragen of dit argument steekhoudend is voor het verstrekken van inkomenssteun. Een zinvolle subsidiariteitstoets verdient een betere onderbouwing, ook met het oog op de verbreding van het draagvlak in de samenleving, althans in de visie van de leden van de VVD-fractie.

De leden van de fractie van de VVD zijn verheugd dat u stelt dat benodigde middelen gevonden moeten worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2021-2027. Kortom van een aanpassing van het moeizaam tot stand gekomen Meerjarig Financieel Kader (MFK) is in uw visie geen sprake, zo stellen de leden van de VVD-fractie met tevredenheid vast. Maar middelen behoeven, volgens deze leden, overigens ook niet gevonden te worden wanneer het Sociaal Klimaatfonds onwenselijk geacht wordt. Is het instrument door de Europese Commissie zo ingericht dat het aantal profiterende lidstaten groter is dan het aantal betalende lidstaten, om zo de besluitvorming hierover te vergemakkelijken?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van ChristenUnie

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben met belangstelling het commissievoorstel gelezen. Deze leden zijn positief over de aandacht die de Europese Commissie heeft voor de uitwerking die het Fit for 55-pakket kan hebben op inwoners van de Europese Unie die minder mogelijkheden hebben om de financiële klappen op te vangen die het pakket zal meebrengen. Deze minder draagkrachtige inwoners en kleine bedrijven zijn gebaat bij financiële ondersteuning in het bereiken van structurele, groene oplossingen.

Het voorstel zoals het nu op tafel ligt, biedt de Europese Unie de mogelijkheid om naast financiële ondersteuning in het bereiken van oplossingen, ook directe tijdelijke inkomenssteun te bieden aan Europese burgers, met cofinanciering van het nationale land. Wat de leden van de ChristenUnie-fractie betreft zet het kabinet daar terecht enkele vraagtekens bij. Immers, directe inkomenssteun draagt niet op een directe manier bij aan de groene transitie. Daarnaast vraagt het kabinet zich af of de door de commissie aangedragen rechtsgronden voldoende ondersteuning bieden voor een directe, tijdelijke inkomenssteun. De leden van de ChristenUnie-fractie ondersteunen deze opstelling. Nog los van de noodzaak van een deugdelijke juridische onderbouwing voor directe inkomenssteun door de Europese Unie, zijn deze leden van mening dat het geven van directe inkomenssteun in de allereerste plaats een zaak is voor de nationale overheden. Zij zijn het best in staat om een afwijking te maken welke groepen mogelijk inkomensondersteuning nodig hebben. Bij die beoordeling wegen meer zaken mee dan de stijgende energiekosten, zoals het kabinet ook uiteen heeft gezet in het BNC-fiche. De leden van de ChristenUnie-fractie dringen er dan ook op aan dat u zich inzet om de mogelijkheid van directe inkomenssteun uit het voorstel te schrappen of in ieder geval tot het uiterste minimum te beperken, vanzelfsprekend onder de voorwaarde van een goede juridische onderbouwing. Deze leden ontvangen hierop graag een reactie.

De omvang van het fonds en de gehanteerde verdeelsleutel roepen bij het kabinet vragen op, aldus deze leden. Kunt u verduidelijken waarom die vragen rijzen en welke verbeteringen het kabinet

datum 21 april 2022

ons kenmerk 171142U

blad 3

voorstaat op dit vlak? Is de omvang van het fonds met 25% van de ETS-BRT opbrengsten nu juist te omvangrijk of is het fonds te beperkt, en zo ja, waarom? Welke verdeelsleutel wordt er voorgesteld en hoe zou u die verdeelsleutel liever zien, en welke overwegingen spelen daarbij een rol?

Het kabinet wijst op de nadelen van het instellen van een nieuw fonds. Dat leidt bij de leden van de ChristenUnie-fractie tot de vraag of u mogelijkheden ziet om dit voorgestelde fonds onder te brengen bij een al bestaand fonds? Welk fonds zou dat kunnen zijn?

De leden van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 13 mei 2022.

Hoogachtend,

L.P. van der Linden, MSc.

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

H.J. Meijer

Voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving